

”מגופה”

אם כן כשאנחנו נתיישב השנה - שנת שפ"ת - על הארץ, ונגיד שיש "קורונה", ונבכה. וה"עמוקים" שבתוכנו סיכרו שהקורונה היא תוצאה של הגלות, וממילא יש לקונן עליה בתשעה באב - - - בואו רגע אחד לפני, נתבונן לבל נכנס לאשליה, ונזכיר לעצמנו: בכל השנים, הדרשות הולכות ככה, פחות או יותר: **במשך השנה** - התמסכנות, התבכיינות. **בתשעה באב** - נסיון נושא להסביר בהגיון 'על מה יש לבכות'???

...

ובכן על מה יש באמת לבכות? וכמה הקורונה באמת קשורה לזה? וכמה ההתבכיינות האובססיבית שלנו קשורה לבכי הרצוי והנדרש מאתנו?

דומני, שדווקא ההתבכיינות הזו, היא סיבה לבכי.

...

כשהבן שלי חוזר מהחיידי, והוא מתלונן על ה"מלמד" שהוא לא בסדר. אני חושב לעצמי שעלי לבדוק את הדברים. וכשהוא שואל אותי מה יש לאכול, והוא מעקם את האף לשמע התשובה, אני אומר: 'צירוף מקרים, גם הר"ב' וגם האוכל לא בסדר היום'. וכשהוא מפנה לשחק עם אחיו ואחיותיו, וקול ענות אנוכי שומע ממש חדר הילדים, בטענה: 'כולם שונאים אותי', אני יודע שמשוה לא בסדר.

זה לא 'צירוף מקרים' או טובים', זה כן 'צירוף מקרים' על יד שלא טוב לו'. ולכן הוא מחפש מקומות שיוכל להסביר לעצמו מה לא טוב, ולתלות את הרגישות הקשות שהוא חווה - עליהם.

ואז, אני צריך לטפל בשורש, בנקודה הרעועה שהיא כמין חור שחור ובלוע אל תוכו כל פיסת אור וחיוניות. וכאשר בסיינתא דשמיא אני סוטה את החור, בסתימת שורש או סתימה פשוטה יותר - עשיתי לו לימודים בקרקעית נפשו, כעת הוא יוכל להרכיב את משקפיו הורודות, ולהביט נכחו באור חיובי יותר.

...

עם שפוי, המבוסס היטב בארצו, ואינו צריך להצטדק בפני שופטי הארץ עם עצם ישיבתו בביתו, הוא רגוע. הוא יכול לשפוט את כלכלתו, את ביסוסו הבטחוני, את צבאו, ואת אזרחי הרבים - אם מרוצים הם אם לאו.

כאשר הוא שופט, ואם אוסף נתונים בהגיוניות, כבודק נתונים אובייקטיביים בעלמא, ואם הוא רואה צורך לתקן את המעוות, הוא מתקן, ואם הוא מושחת מה - אז הוא מעלין עין, וכי.

לעם ישראל היושב על אדמתו באלו הימים בחסדי ה', אין עדיין "בתחון עצמי" שאכן מותר לו לשבת עליה, יותר מאשר מותר

השנה אין צורך בהסברים ארוכים למה אנחנו מבכים על הגלות, שיש "קורונה בעולם", וכולם מצרים על מה שהיה, מתווחים ולחוצים מההווה, ודאוגים מאד על העתיד, אז אין קמעט עבודה לספדנים ולדרשינים של ליל תשעה באב תש"פ, כולם יושבים על הצפה, ועצובים, עצובים, עצובים.

חברים! אני יכול לשתכח לכם הקלטות משנה שעברה, כשעוד לא הייתה קורונה וכמעט שגם "גזירת הגיוס" הייתה מסודרת? ובכן הסכיתו וקראו:

["כ"ק האדמו"ר מ... שליט"א ליל ד' דחנכה תשע"ו]:

...ובפרט און אזעלכע זמנים, ווען ס'איז 'חושך יכסה ארץ', ואין יום שאון קללה מרובה משל חברתה, ווען יידישע קינדער דרייען זיך ארום און אזא פיינטערע ביטערע חשכות, און מ'ווייס גישט אויבא אהין צו קומען, 'נחשבונו כצאן טבחה', 'כצאן שאין להם רועה'. פארדעם האבן מיר דעם הייליגע נאכט וואס איז אנגעגן יהודה, וואס מ'לערנט-זיך פון יהודה דאנקען השי"ת דייקא און דע פונסטערע זמנים...

[המגיד מירשים ... שליט"א מבני ברק ט"ו באב תשע"ט]:

יהודים יקרים, כאשר אנו זוכים להתאגף גם בזמנים קשים ומרים כמו היום, כאשר מרשיע ברית הרימו ד' בתורת ה', ומחללים את כל הקודש והיקר, ותולעת יעקב ניתנה למרמס ולמשיסה, אין נחת רוח גדולה מזו בשמים, שמקיימים כמו "מחתרת" כפשוטו ממש ממיינים ואסיפות מרעים לקיים 'אז נדברו יראי אלוקים', והיא רעווא שניכה למשך הפסוק 'ויקשב ה' וישמע', ויוציאנו מבזר גלות במהרה...

[הגה"צ מירושלים שליט"א שושן פורים תשע"ח]:

אהה, רבי לערענדיג און דעם מצותה היום, דע מצוה פון 'מרבין בשמחה', אהה, פרענט א ייד אף זיך, וויאזוי, וויאזוי און אזאנע ימי הקטנות, ווען ס'איז 'חושך יכסה ארץ', וויא קעמען זיין בשמחה? וויא קעמען זיין זינקען דע קאפ וויא א בת היענה און אזאט, און זיך דאכטן אז מ'איז ציטעמען זיין בשמחה, וויא קעמען זיין מעגעמען זיין בשמחה, ס'דאך אזוי שווער, ס'דאך אזוי פיינטער געוואלד, געוואלד הייליגע טאטע און הימל (כאן פרץ הגה"צ שליט"א בככי וכל הקהל עמו, ואחר דקות ארוכות המשיך...) מיר שרייען היינט ווען ס'איז א טאג פון 'כל הפושט יד', יידעלעך לאמר שרייען און איינעם 'קלי קלי למה עזבתני', 'למה עזבתני' 'למה עזבתני'...

- - - אז בלי קורונה. תמיד יש לנו חוסר, תמיד יש חוסר. אנו תמיד מסכנים. ואם אנחנו לא כל כך מסכנים, אנחנו מוספרים כמה היינו מסכנים, מכל הכיוונים, עד שה' עזר ונהיינו לא מסכנים, אבל באמת אנחנו מסכנים...

עטרת פז

ממחשבת המוסר

על כבודם של תלמידי חכמים

"הודו לה' כי טוב" חזרתי לביתי. צריך להודות לה' שיש בית ומשפחה לחזור אליהם. כאשר אדם קצת מתרחק מסביבתו הוא לומד להעריך את מה שיש לו. לפעמים יש יסורין שלא ניתן לחזור למצב הקודם וד', אבל עקשיו הכל היה ברחמים גדולים בס"ד.

שבת חזון וזכורים שהשכינה גם בגלות ואין לה בית לחזור, ומצוות היום להשתתף בצער זה, יש צער קוב"ה ושכינתיה שזה לא המצב האידיאלי כמו שאומר הפסוק באיכה, "ישבה בדה היתה כאלמנה".

נקודה למחשבה, רואים כסדר ואיכמ"ל בהוכחות, אבל יש קשר בין "בית המקדש" שבת"ב ל"תלמיד חכם" ול"מלאכת של המשכן, ת"ח בביתו ת"ח במשכן, מיתת תלמידי חכמים כשריפת בית אלקינו. ועוד) **החורבן שלנו בגלות הוא קרוב לאלפיים שנה כמעט מבחינת אין רפואה למכתו כמו המזהז ת"ח, ומענין שגם בימים אלו השטן מוצא דרך לבנות ת"ח בכך שדנים את התלמידי חכמים רבנים ראשי הקהלות אדמו"רים וכד' בשאלה החמה העומדת על סדר היום, כיצד להתייחס ולהתנהג במגפת הקורונה על כל היבטיה. בלי להכנס לפרטים כולם יודעים במה המדובר, רק נגדיר את חומרת הענין **פיקוח נפש או תלמוד תורה** שזו שאלה שרק מי שידוע מה זה תלמוד תורה ומה זה פיקוח נפש יכול לבקש רחמי שמים שיעזרו לו להכריע בשאלות אלו, אולם כל ילד או צורב צעיר היושב בפנית הקפה שיש זמן פנוי לבלות מעבר לקצת שעות לומד, וביטול תורה מהו, אינו יודע, וגם בנפשות אינו מבין כ"כ עדי עליו לא ליודו נסיון, הרי מי שחושב לנפשות בתהלכות כמו שהו מדבר 'ידוע ענינו בנטיה בכביש או הרפתקאות אחרות שדומות לפתח לפני שהוא מדבר על ת"ח המולולים בנפשות] על כן ציון במר תבכה וירושלים תתן קולה על דור ששופט את שופטי.**

בקצירת האומר נביא כמה דוגמאות מה זה שמאל שהוא ימין, ראב"ש היה אחראי לתפוס נגבים מטעם המלכות. בגמ' בב"מ מובא שהוא היה צריך להתחמק משטעלע זה, אולם אותו כובס שקרא לו חומץ בן יין הנפך לגל עצמות. אלמנתו של ראב"ש אמרה שרבי לא ראוה לה בזו"ש. מיטו שכבה בעלית הגג ללא רקבון למעלה משירים שנה רק תולעת קטנה רחשה באונו לרוע קט יען שמע זילות בת"ח ולא מיחא **כדבעי**, ראב"ש תנא קדוש, קודש הקדשים, כל דבריו דברי אלוקים חיים אילו היה חי בימינו היה נשפט על ידי דיני הקרנות.

מרכיב יהודי עמד מול המלכות והוציא מכתב 'קול קורא' 'גילוי דעת' כי אסור להשתתף בסעודת אישורושו. הוא לא חתם "המעוררים" ולא "חכם החפץ בעולם שמו" אלא הוא חתם מרדכי בן יאיר בן שבעי בן קיש משבט בנימין. הוא התריס כנגד הנמל ולא השתחוה לאותו רשע עמלקי שונא ישראל שטבעת המלך הייתה בידו. מה אמרו דיני הקרנות שהגורה להשימך להרג ולאבד את כל היהודים בגלגל, מסתמא, מה היה פשוט לומד, וביטול תורה מהו, אינו יודע, וגם בנפשות אינו מבין אבל רוח"ק של מגילת אסתר אומרת לנו מי היה צודק, אבל גם מי שלא פסק כמומו ומצא רב אחר [אגב פה עיקר הביקורת בחיבורים רב שאמרו את מה ש-א-ח-נמנו... מבכים ורועים לשימוע]. עדין לא הותר לדבר על שום חכם בישראל שגם אופן שהוא! ועל זה חורבנו על שהיו מלעבים במלאכי האלקים ובזוים דבריו ומתעתעים בנבאיו. כשנתקן את זה יבא משיח.

לעטר פתורא

דרושים נאים לפרשת השבוע

היה לך להתפלל תפילה קצרה

אנו נמצאים בימים של פורענות, ימים בהם נחרב בית המקדש שחז"ל אומרים (ירושלמי יומא פ"א ה"ה) שכל דור שלא נבנה בית המקדש בימיו מעלה עליו כאילו הוא נחרב בימיו, ואין אנו יכולים לפטור את עצמנו בטענות כמו - מי אני ומה אני שבזכות מעשי יבנה בית המקדש. שכבר כתב במסילת ישרים בחלקי החסידות (פ"ט) בדבר החסיד שמתאנח על כבודו של הקב"ה ועל כבודו של ישראל כל ימיו, ומתאוה ומיצר לכבוד ירושלים ולכבוד בית המקדש ולישועה שתצמח בקרוב ולכינוס הגלות, שמלבד שנבנות ה' שלו צריכה להיות על הכוונה הזאת, ודאי שצריך שגם הוא יצטרע תמיד, צער ממש על הגלות ועל החורבן, מצד שיה גורם מיעוט בכיכול לכבודו ית', והוא צריך כמ"כ להתאוות לגאולה שהיה בה יהיה עילוי לכבוד ה"ת.

ואז המסילת ישרים נוגע בנקודה הזו - 'ואם יאמר אדם מי אני ומה אני ספון שאתפלל על הגלות ועל ירושלים וכו' המפני תפילתי יכנסו הגליות ותצמח הישועה?' אנחנו הקטנים, עם התפילות שלנו, וכי עבודה כזו יכולה להביא לבניין הבית ולישועה?! 'תשובתו בצדו', אומר התפילת 'אאותה ששינו (מהרה"ח) לפיכך נברא אדם יחידי כדי שכל אחד יאמר בשבילי נברא העולם, וכבר נחת רוח הוא לפניו ויתברך שיהיו בניו מבקשים ומתפללים על זאת, ואף שלא תעשה בשבתם מפני שלא הגיע הזמן או מאיה טעם שיהיה, הנה הם עושים את שלהם והקדוש ברוך הוא שמח בהו. ועל העדר זה הדבר התרעם הנביא (ישעיה נט, טו) וירא כי אין איש וישתומם כי אין מפגיע וכו' ואמר ציון היא דורש את לה, ופרשו זכרונם לברכה ממלך דביעא דרישה'. לא רק שזה לא נכון לחשוב שיש כזו טענה שאנחנו לא יכולים לפעול לכוון בית המקדש, תמיד יא אדרבא, יש לנו חובה לדורש את הבית המקדש! ומבואר מתוך דברי המס" ש'אין תפקידנו לפעול את הבאת בית המקדש, אלא לבקש עליה, והגם שאפשר שלא הגיע הזמן, וא"כ בפרט בימינו שאנו מצויים בצרה גדולה ומרה עם הגניף המשתולל בראש חצות היה נראה כי צריך להתחזק ביתר שאת ויתר עז להתפלל שהקב"ה יצילנו מצרותינו ויחיש הגאולה.

אמנם לא כן כתב רבי יעקב מליא זצ"ל (אמת יעקב ברכות ג.) שנראה מדבריו שאין להתפלל כלל על זירוז הגאולה ואפילו בזמן של צרה. שהנה איתא שם שרבי יוסי נכנס לאחת מחברות ירושלים להתפלל, ובא אליהו הנביא המתין לו וישמעו? 'לאחר שסיים שאלו אליהו נכנס להתפלל כל וענה לו ר"י שנכנס להתפלל, ואמר אליהו - שהיה לו להתפלל בדרך, ואמר לו ר"י שהיה מתירא ש'א יפסיקו בו עוברי דרכים, אעז עז על אליהו הנביא שהיה לו להתפלל תפילה קצרה, ע"כ הגמ'. ובאר הנה"מ - 'ר"י נכנס לאחת מחברות ירושלים להתפלל - דהיינו שנצטער על חרבות ירושלים ועיכוב ביאת משיח. ואמר לו אליהו שהיה לו להתפלל "בדרך" - רימו לו **שעדיין לא הגיע הזמן ואין לו להתפלל רק על קיום והעמדת ישראל בגלות**, הנקרא דרך. והשיב שראי פן יפסיקוהו "עוברי דרכים", כלומר עוברי דרך השם יתברך, דהיינו שונאי ישראל, פן מחמת הגזרות יפסיקו אותו מהשם יתברך, כי היסורין מעבירין על דעת קונם, ולכן אני מתפלל למהר הגאולה. ועל זה השיב לו אליהו: "היה לך להתפלל תפלה קצרה", פירוש שהיה לך להתפלל רק תפלה זו שהשם יתברך יחזיק אותנו בימיו שלא יפסיקונו מהשם יתברך. כי על ביטול הצרות אין לו להתפלל, כי לפעמים היסורין הן לטובה לכפרת עוונות, ואדרבה יש לשמוח ביסורין'.

הרה"ק רבי דוד פורקעס זי"ע ל' אב תקל"ה

רבי דוד לשמש כבעל תפילה בהיכלו, בתפילות המוספין של הימים הנוראים. במחיצת רבו הקדוש עלה רבי דוד מעלות רמות, זכה לגילויים נשגבים, עליהם מסופר ב'שבחי הבעש"ט' שמתברר הכיר את רבי דוד, וקיבל את הסיפורים אודותיו ממקורות טהורים. בכוחו שבפיו, כמגיד מישרים ומרביץ תורה לרבים, פעל רבי דוד רבות לקרב את העם אל דרך החסידות, ובנוסעו על פני העיירות היה מפיץ מתורת רבו ומשקה ממנו לעדרים. לפי גירסא אחת היה זה רבי דוד שקיבש את הרה"ק רבי אהרן הגדול מקארלין אל דרך החסידות.

שם חלקת מחוקק ספון

מעשה פלא מסופר אודות מקום מנוחתו של רבי דוד. שנים רבות קודם הסתלקותו, נסע פעם עם מורו הבעש"ט בדרך מפולנאה לעבר ניישטאט. וכבואם סמוך לעיר הבחין רבינו הבעש"ט במצבת אבן, עליה חרות 'משה עבד השם' ולצידה מתנשא עמוד של אש. בראות הבעש"ט את המראה נענה ואמר: 'במקום זה יובא רבי דוד למנוחות', סתם ולא פירש. שנים רבות לאחר מכן, לאחר שרבינו הבעש"ט כבר נסתלק מן העולם, נסע רבי דוד לעשות את השבת בעיר ניישטאט, במחיצת רבה של העיר. אולם כשבא סמוך לעיר שמע כי הרב איננו בביתו, וכי לא ישהה בשבת בעיר. היה זה שבת שחל בו תשעה באב, ורבינו תמה מפני מה סיבבוהו משמים להטריח עצמו כל הדרך לעיר מרוחקת, כאשר מבוקש לא נמצא שם. במוצאי שבת נחלש רבינו לפתע, בעודו שוהה במקום, והוא ציווה למהר אליו את אנשי החברה קדישא. בלילה ההוא עלה בטרה השמימה, ולמחרת היום ביום 'באב תקל"ה', תשעה באב נדחה, הטמינוהו שם סמוך לקברו של רבי משה הניצב בבית העלמין. אז נאמר תלמידיו מדבריו הסתומים של הבעש"ט הקדוש שהתנבא על מקום קבורת תלמידו כעשרים שנה קודם לכן. זכותו תגן עלינו ועל כל ישראל, אכ"ר.

סיפור התקרבותו לדרך הבעש"ט

בשנת ת"ק, שנת 'התחלת ניצוצי גילוי הגאולה' (ראה אור החיים הק' פר' פינתס), הופיע רבינו הבעל-שם-טוב הקדוש בשערי העיר מעזיבוז, והקים בה את חצר הקדוש, אליה נהרו המונים. בעת ההוא ישב במעזיבוז רב האי גאון וקדוש, שלשלת היוחסין, רבי דוד פורקעס, שכינה בו כמגיד מישרים וכראש ישיבה. הנהגתו של הבעש"ט לא מצאה חן בעיני רבי דוד, כשם שלא מצאה חן בעיני ידידו הרה"ק רבי זאב וואלף קיצעס. שאף הוא נמנה על צדיקי העיר וחכמיה. עצם התואר 'בעל שם' היה לזרע נשקפו הימים, שכן בימיו כוחותיו השתמשו בו וזיפנים שונים, שמכרו קמיעות והפילו תמימים ברשתם. עדיין לא ידע רבי דוד כי הבעש"ט רוח אחרת היתה בו. גם את משנתו הטהורה לא הבין עדיין, ובשיעוריו היה מטיף להתרחק מדרך זו. תלמיד אחד נאמן היה להם לרבי דוד ורבי וואלף, שהיה צדיק במעשיו ושלם בלימודו. לימים נפל התלמיד למשכב וכל הופאים שהוזעקו למיטתו נלאו למצוא לו מזון. חוליו הלך והכביד ושני רבותיו הרבו להתפלל בעדו בקרבו. אולם ככל שנקפו הימים, שכן בימיו כוחותיו השתמשו בו וזיפנים שונים, קיצו, התעורר בו רצון לחזות בנועם פני רבינו הבעש"ט הקדוש, ולבקש את עזרתו שיפעל עבורו ישועה מן השמיים, אולם לא מלאו ליבו לעשות כן, נגד רבותיו המתנגדים. יום אחד, שעה שרבותיו אלו שהו סמוך למיטתו, הרהיב החולה עוז בנפשו ופנה אליהם בבקשה, שיתירו לו לזמן אל מיטתו את הצדיק שבא לאחרונה להתגורר בעיר. ניסו הללו להשיא את ליבו לדברים אחרים, אולם הוא לא הרפה, וחזקה עליהם הפצרותיו. משראה רבי דוד כי בפניו הדבר נעתר לו, ושלח שניים מתלמידיו לביתו של הבעש"ט, לבקש כי יואיל להטריח עצמו לבוא אל מיטת חוליו של תלמידו הכם זה הנוטה למות. נעתר הבעש"ט וביא מיד אל בית החולה. לבדו עם החולה. רבי דוד שפיקח היה, מיהר לבקש מתלמידו החולה שיגלה לו לאחר מכן מה שוחח עמו הצדיק. יצאו כולם מן החדר ורבינו הבעש"ט סגר את הדלת אחרי,

עטרות של שבליים פלאות ופדפדאות

תוכחת מגולה מאהבה מוסתרת

אַלְהַ הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר מִשָּׁה וְגו' (א. א.)

בספר 'יהי אור' מסופר בשם הרה"ק בעל 'בית אברהם' מסלונים:

פעם ביקש הרה"ק 'האוהב ישראל' מאפסא זי"ע ממשמשו בקודש שיביא לו הרבה ניירות, כי הוא רוצה לכתוב הרבה מכתבים לכל עיירות וקהילות ישראל שלא יתנו יותר כסף לאלו המתגוררים באר"י בעיה"ק טבריה, שכן הם אוכלים מרק בימות החול והם מתענגים על חשבון דרי חוץ לארץ.

אחר כך ביקש ממנו שוב הרה"ק מאפסא שיביא לו עוד הרבה ניירות יותר ממה שאמר לו קודם לכן ורוצה לכתוב לכל עיירות וקהילות ישראל שיתמכו ביד רחבה לישבו היהודים בעיה"ק טבריה, ואפילו מי שדחוק לו פרנסתו לא יתן הרבה כסף, כי הם יושבים שם על התורה ועל העבודה, והתורה שלהם יקרה לפני הקב"ה הרבה יותר משלנו.

ושאלו אותו מעיקרא מאי קסבר, ומה ראה לחזור על דבריו. ואמר הרה"ק מאפסא, כי מצינו בתורה הק', שבטרים הוכיח משה רבינו עם ישראל, פירט להם את כל העבירות והחטאים שעשו, כמו שמתחיל מאלה הדברים וגו'. ולמה עשה כך? - אלא שאם יבוא מקטרג וירצה לקטרג על עם ישראל, יגידו לו שכל מה שיש לך לומר כבר נאמר ע"י משה רבינו בתוכחה, ואין לך יותר מה להגיד. וכך - אמר הרה"ק

מאפסא - מי שרוצה לדבר קטרוג על הכולל בטבריה, ידע שכל מה שרק יאמר, כבר נאמר על ידי, כי כבר פירטתי את הכל.

חיזוק לדור עקבתא דמשיחא

וְטַפְּכֶם אֲשֶׁר אֲמַרְתֶּם לְבִזְיָהוּ וּבְגִיכֶם אֲשֶׁר לֹא יִדְעוּ הַיּוֹם טוֹב וְרַע הַמָּה יִבְאוּ שָׁמָּה וְלָהֶם אֲתַנְּנָה וְהֵם יִירְשׁוּהָ (א. לט.)

ב'סיפורי מרן הרמ"ח' הרה"ק רבי מרדכי חיים סלאנים, מסופר:

'רבי יהודה הירש ראזלער (הרה"ק רבי יודא צבי מראזלא) חתנו של הזידיטשוב'ער (הרה"ק רבי צבי הירש מזידיטשוב) זי"ע, נכנס פעם אליו ואמר לו מה יהיה הסוף, ס'ווערט דאך ערגער און ערגער! (- הלא הדורות נעשים גרועים יותר ויותר). עצם הזידיטשוב'ער את עיניו והשליך ראשו למאחוריו וכך שהה משך זמן, אחר כך נענה: 'וטפכם אשר אמרתם לבזי יהיה' - בלי בחירה ח"ו, ובניכם אשר לא ידעו היום טוב ורע - בניכם אשר כבר ח"ו אין להם בחירה בין טוב לרע, הם המה אשר יבואו ויירשו את הארץ".'

וב'כתבי רמ"ח' (ליקוטים אות לו) מובא הסיפור בגירסא שונה במקצת, וזה לשונו:

"פעם אחת ישב הרה"ק רבי יודא הערש ראזלר לפני חותנו הרה"ק רבי צבי זידיטשובי, ובכה מאוד על ירידת הדור שהולך ויורד רחמנא ליצלקל, 'צו וועמען וועט משיח קומען?' (- למי יבוא המשיח?), וחותרו הקדוש האט פאר ווארפין די קאפ' (- השליך ראשו למאחוריו) ואחר כך נענה ואמר: 'וטפכם אשר אמרתם לבזי יהיה' - הרמז שהיה לפני ביאת המשיח 'זייער א נידריגער דור' (- דור שפל ביותר), עד שלא ידעו שום חילוק בין 'טוב ורע', ולא יהיו להם דעת לבחור בין טוב לרע, 'המה יבואו שמה ולהם אתננה', 'צי זיי וועט קומען משיח' (- אליהם יבוא המשיח)".

ובספר 'ליקוט עטרת צבי' מביא את הדברים ומוסיף בהערה:

"ובענין זה מרגלא הוי בפ"ק כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק מצאנז קלויזענבורג זצוק"ל, מה ששמע מהגה"צ אבד"ק נאסויד זצוק"ל (ע"י שפע חיים, ירח האייתים ח"ב), משמיה דהרה"ק (רבי אברהם יהושע העשיל) מאפסא זי"ע שאמר: דור משיח יבוא בו יהיה 'גאר גאר א נידריגער דור' (- דור שפל מאד מאד) וחזר עשר פעמים על מילת 'גאר', ובכל פעם השפיל יד קדשו עד שבפעם העשירית כבר החזיק עזו סמוך לארץ, והוסיף: הראו לי את דורו של נשיח שיהיו כולם חובשי כובע לבן (שבזמנו חבשו פורקי עול כובעים גנון אלו לראשיהם, כלומר שיהיו כולם מבצב כזה), 'או עס האט זיך מיר געגלוסט צו לאכן, או צו זיי וועט משיח קומען, און נישט צו אונז' (- בקשה נפשי לצחוק, שאליהם יבוא המשיח, ולא אלינו)..."